

arbejdssføre, uheldbredelege sindssyge af Almueklassen, foreløbigt af Mandkønnet i Pleje hos Fæstere af Huse, der med eller uden Jordtilliggende fuldsæstvt skulde opføres paa Anstaltens Grund. Til Fæstere skulde kun tages Følk, der vare Anstalten bekendte som vante til Sindsfygepleje, og de forplejede skulde vedblive at staa i et, om end noget løsnet Forhold til Anstalten. Medens Overlægerne Selmer og Steenberg, fra hvem Betænkninger bleve indhenteede, i det hele gav Forslaget en gunstig Bedømmelse, stillede Overlæge Fjirste, der ved Aarsaar 1876 afløste Overlæge Jensen, sig saa forbeholdent til Sagen, at dennes Afgørelse først blev udfat, og da der snart derefter fremkom Planer om Anstaltens Udvidelse paa anden Maade, døde Kolonisationsspørgsmaalet hen af sig selv.

Kun i Forbigaaende skal det her nævnes, at Loven af 24de Maj 1879 om Understøttelse til Oprettelsen af et Asyl for uheldbredelege aandsfyge fremtidigt udsøndrede disse fra de egentlige Sindsfygeanstalter.

I 1879 var ikke alene Viborganstalten fuldt belagt, men ogsaa de to andre Anstalter vare saa vidt fyldte, at der endnu kun var en Snes Mandfolkepladser ledige paa den ene af dem, Stiftsternes Anstalt, hvilke ventedes belagte i Løbet af det næste Aar. Som Følge deraf maatte man paa alle Anstalter genindsføre Ekspetancelisterne, som medførte, ikke alene at Patienter, der trængte haardt til hurtig Hjælp, maatte vente Uger og Maaneder paa at blive optagne, men at endog affindige, som paa Grund af maniakalske Anfald eller Selvmordsdrift vare farlige for sig selv eller andre, maatte afvises. Det var derfor naturligt, at de følgende Aar optoges af omfattende Forhandlinger om Foranstaltninger til at afhjælpe Bladsmangel paa Sindsfygeanstalterne enten ved Udvidelser og andre Forandringer ved disse, hvorved de kunde blive i Stand til at optage flere Patienter, eller ogsaa ved Oprettelsen af en helt ny Anstalt i det sydlige Jylland eller paa Fyn, hvorom der i øvrigt allerede var fremkommet Forslag under Forhandlingerne om Viborganstaltens Oprettelse. Resultaterne af disse Forhandlinger vare i Korthed følgende:

Efter at der i 1880 var udarbejdet Planer, saavel til en Udvidelse af Anstalterne ved Aarhus og Borningborg med 200 Pladser for hver, som til Opførelsen af en ny Anstalt paa 400 Pladser, beregnet til at kunne udvides til 6 à 700, bestemte man sig for det sidste Alternativ. Naar den ny Anstalt saaledes paatænkes i sin endelige Stikelse at skulle blive betydelig større end de bestaaende, og naar man ogsaa mente at turde udvide disse ud over det Antal af 400 Pladser, der hidtil var anset som passende for en Anstalt, saa var det, fordi man nu fra St. Hans Hospital havde 10 Aars Erfaring for, at et Hospital for heldbredelege og uheldbredelege sindssyge uden nogen som helst Vanskelighed enten i lægelig eller i administrativ Henseende kunde omfatte 650—700 Patienter, ja Kjøbenhavns Kommune var endog i Færd med at iværksætte en Udvidelse, hvorved Patientantallet paa Hospitalet vilde blive omtrent 900. Planen til en ny Anstalt var imidlertid udarbejdet efter det Forbillede, som de to ældste Anstalter afgav, og som Følge heraf havde den ikke gjort den Adskillelse mellem akute og kroniske syge, som man ligeledes efter de paa St. Hans Hospital indbundne Erfaringer mente ikke alene betingede en mere økonomisk Anvendelse af de Midler, der kunde anvendes til Anstaltens Opførelse, men ogsaa en billigere Drift og en for de syge, navnlig de kroniske syge, hensigtsmæssigere Forplejning og Behandling. Da Planen som Følge heraf helt maatte omarbejdes efter et nyt Program, og da der endnu maatte tilvejebringes en Byggegrund til Anstalten, ligesom der ogsaa skulde anstilles nærmere Underjøgelses om Hensigtsmæssigheden af at forbinde denne med et Ugerbrug til Beskæftigelse for de mere rolige, kroniske sindssyge, trak Forarbejderne saa længe ud, at den ny Anstalts Tilblivelse først fikredes ved Lov af 7de Maj 1884 om Oprettelsen af en Anstalt for sindssyge i Fyn. Denne blev beregnet til et Antal af 400 syge, men skulde indrettes og opføres saaledes, at den senere kunde udvides til at optage i alt 700 syge. Foruden til Købet af det til Byggegrund, Gaards- og Havepladser fornødne Areal bemyndigedes Justitsministeriet til at erhverve 50—60 Tdr. Land til de sindssyges Anvendelse ved Markarbejder, hvilket dog ikke skete.

Den samme Lov fremtalte desuden en væsentlig Forandring i samtlige Anstalters Stilling til det offentlige. Medens Staten nemlig for de 3 ældste Anstalters Vedkommende kun havde ydet Forskud saavel til Anlæggelsen som til Dækning af det aarlige Underskud, som Anstaltens Drift maatte medføre, hvilke Forskud senere afbetaltes ved Ligning paa vedkommende Provinser, saa blev ikke alene den ny Anstalt straks fra først af opført for Statskassens Midler, men ved Loven af 7de Maj 1884 bestemtes det tillige, at Staten selv skulde overtage og drive samtlige Anstalter, som saaledes fra provinstante bleve til egentlige Statsanstalter.